

Jämställdhetsintegrering i transportsektorn

Charlotta Faith-Ell

31 januari 2019, Forum för Jämställdhet

Synen på kvinnor och mäns resor och transporter

Det finns anledning att utmana cirkelresonemanget kring kvinnors resor

- Dvs att kvinnor i högre utsträckning än män pendlar med kollektivtrafik gör att jämställdhet ses som synonymt med att förbättra tågtrafiken och en utbyggnad av kollektivtrafiken kommer att förbättra situationen för alla kvinnor.
- Kvinnors och mäns resande ses som en preferens.
- Kvinnors faktiska resmönster (på en generell nivå) likställs med behovet hos merparten av alla kvinnor.
- Kvinnors resande ses som mer miljövänligt.

"Den typiska bilisten är en medelålders vit man. När det är dags att lämna hemmet sätter han sig bakom ratten. Kvinnor och barn åker buss, cyklar och går."

Mittnytt 24 januari 2008

"Män åker bil, kvinnor åker kollektivt och går."

BLT 20 januari 2012

"Bra kollektivtrafik gynnar jämställdhet"
(Sydsvenskan 1 feb 2011)

"En annan tanke - om än inte huvudskälet - är också att få herrar att åka kollektivt. Generellt dissas män kollektivtrafik. Men inte om de får åka spårvagn. Då hoppar de på tåget."

(Östgöta Correspondenten 2010-02-10)

Förverkligandet av riksdagens transportpolitiska mål för jämställdhet

”Transportsystemet ska vara jämställt, det vill säga likvärdigt svara mot kvinnors respektive mäns transportbehov. Arbetsformerna, genomförandet och resultaten av transportpolitiken ska medverka till ett jämställt samhälle”

Vilka deltar i utformningen av infrastruktur och kollektivtrafik?

Resultat av enkät om representation myndigheter och kommuner

- 21 regionala kollektivtrafikmyndigheter
- 27 % leddes av en kvinnlig förvaltningschef
- 10 myndigheter hade en jämställd representation
- Inget län hade en överrepresentation av kvinnor
- En majoritet av länen hade mindre än 40 % kvinnorepresentation.

Vilka deltar i utformningen av infrastruktur och kollektivtrafik?

Resultat av enkät om representation myndigheter och kommuner

- 67 kommuner besvarade enkäten
- 16 kommuner hade jämställd representation
- En kommun hade en överrepresentation av kvinnor
- 50 kommuner hade en överrepresentation av män
- Två kommuner hade inga kvinnor överhuvudtaget
- Drygt 40 % manlig chefstjänsteperson
- 16 % kvinnlig chefstjänsteperson
- Ca 40 % delade chefskap

Vilka deltar i utformningen av infrastruktur?

Resultat av jämställdhet i samråd (JämSam)

- Majoritet av män på samråden som ingick i studien – fler män i de äldre åldersgrupperna
- Ca 70 % av deltagarna hade ej barn under 18 år
- Högre inkomst och högre utbildning än snittet i riket
- Man reser till samråd med bil
- Två typer av talare vid samråden:
 - *Typ I – den ensamme berättaren*
 - *Typ II – flera berättare bildar en väv*
- Generellt sett var de som kom på samrådsmöten nöjda
- Större andel män (21%) tyckte det fanns frågor som gavs för mycket utrymme på samrådet (kvinnor 12%). Miljöfrågorna fick för stort utrymme tyckte 6 av 10 av männen medan kvinnorna istället påpekade att miljöfrågor borde få större utrymme.

Vem är det vi planerar för?

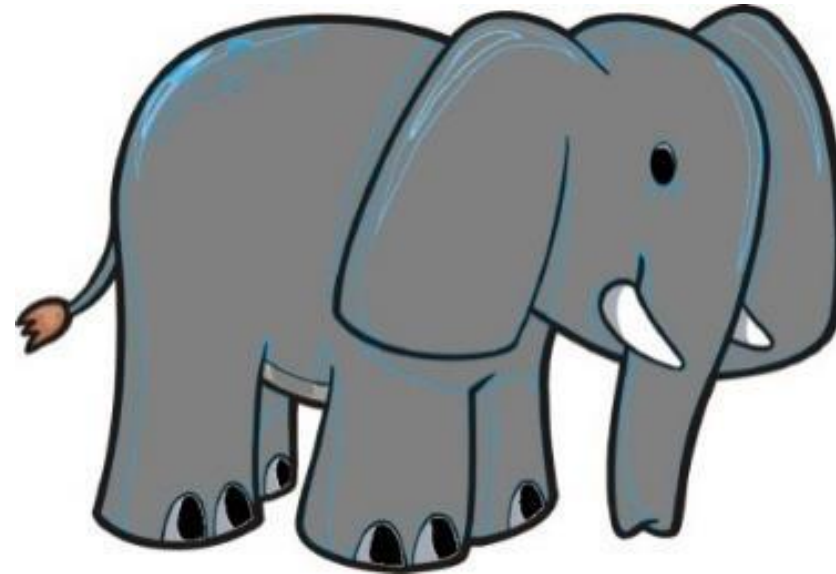
Resultat av fokusgrupper i projektet Framtidens kollektivtrafik i Malmö

Tre olika typer av män identifierades i samtalen:

- De *problematiske männen* använder ofreflekterat, ett förlegat transportmedel (bilen) och förstår inte hur kollektivtrafiken fungerar eller varför de skulle kunna använda den. Dessa män framställs som i grunden gammaldags och ojämställda.
- De *kvalitetsmedvetna* ställer högre krav på kollektivtrafiken än vad kvinnor gör och väljer därför bort den. Dessa män framställs som i grunden moderna och jämställda.
- *Icke-männen* är de som redan finns i kollektivtrafiksystemet. En kollektivtrafikresenär framställs alltid som en kvinna och ges kvinnliga attribut. En manlig kollektivtrafikresenär konstrueras därför som en icke-man.

Hur gör man då?

Utgångspunkter när man planerar

Transportpolitiska mål, Jämställdhetspolitiska mål

1. En jämn fördelning av makt och inflytande.

Kvinnor och män ska ha samma rätt och möjlighet att vara aktiva medborgare och att forma villkoren för beslutsfattandet.

Jämn fördelning av makt och inflytande mellan kvinnor och män i besluts- och genomförandeprocesser i transportplaneringen

2. Ekonomisk jämställdhet.

Kvinnor och män ska ha samma möjligheter och villkor i fråga om utbildning och betalt arbete som ger ekonomisk självständighet livet ut.

Transportsystemet ska bidra till likvärdig tillgång till utbildning och arbete för män respektive kvinnor

3. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet.

Kvinnor och män ska ta samma ansvar för hemarbetet och ha möjligheter att ge och få omsorg på lika villkor.

Transportsystemet ska bidra till att skapa jämn fördelning mellan män och kvinnor avseende obetalt hem- och omsorgsarbete

Utgångspunkter när man planerar

Transportpolitiska mål, Jämställdhetspolitiska mål

4. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.

Kvinnor och män, flickor och pojkar, ska ha samma rätt och möjlighet till kroppslig integritet.

Risker och rädsla att utsättas för könsrelaterat våld/brott i samband med resor och dess negativa återverkningar på mobilitet ska undanröjas

5. Jämställd utbildning.

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling.

Transportsystemet ska bidra till att skapa samma möjligheter och villkor när det gäller utbildning, studieval och personlig utveckling för kvinnor och män flickor och pojkar

6. Jämställd hälsa.

Kvinnor och män, flickor och pojkar ska ha samma förutsättningar för en god hälsa samt erbjudas vård och omsorg på lika villkor.

Transportsystemet ska bidra till att skapa samma förutsättningar för en god hälsa för kvinnor och män flickor och pojkar.

Agenda 2030

Tänk efter före!

Jämställdhetskonsekvensbedömning

- Bygger på de internationella principerna för Social Impact Assessment
- Tydlig procedur
- Identifikation och bedömning av konsekvenser av olika handlingsalternativ/ strategiska val för olika grupper innan beslut fattas
- Identifikation av förebyggande åtgärder
- Krav på uppföljning – blev det som vi tänkt?

Jämställdhet som rundningsmärke...

Det finns en önskan om en "quick-fix" – jämställdhet är inte en färdig medicin som kan användas på alla projekt och i alla planeringssammanhang.

För att det ska fungera behöver jämställdhetsperspektivet:

- Vara integrerat i arbetsprocesserna
 - Vem ska utföra arbetet? En eller flera personer?
 - Rätt kompetens
 - Tid och resurser
 - Integrera jämställdhet i projektorganisationen
- Följa projektet ända in i mål

Tänk på att det tar tid att arbeta med jämställdhetsintegrering!

Sammanfattningsvis

Jämställdhet i transportsektorn

- Det finns anledning att utmana cirkelresonemanget kring kvinnors och mäns resor
- Det finns skillnader i vilka som deltar i olika processer och vad de tar upp som viktiga aspekter.
- Det finns tydliga föreställningar av vad män respektive kvinnor gör och inte gör i transportsystemet.
- Jämställdhet är en central del för att vi ska kunna utveckla ett hållbart transportsystem och hållbart samhälle för alla.
- Transportsystemet är en facilitator för att bidra till att uppnå de jämställdhetspolitiska målen och Agenda 2030
- Det handlar om makten över sitt resande. Dvs vem som är resursstark eller ej.

Tack!

Cykling och mångfald

Pedalista

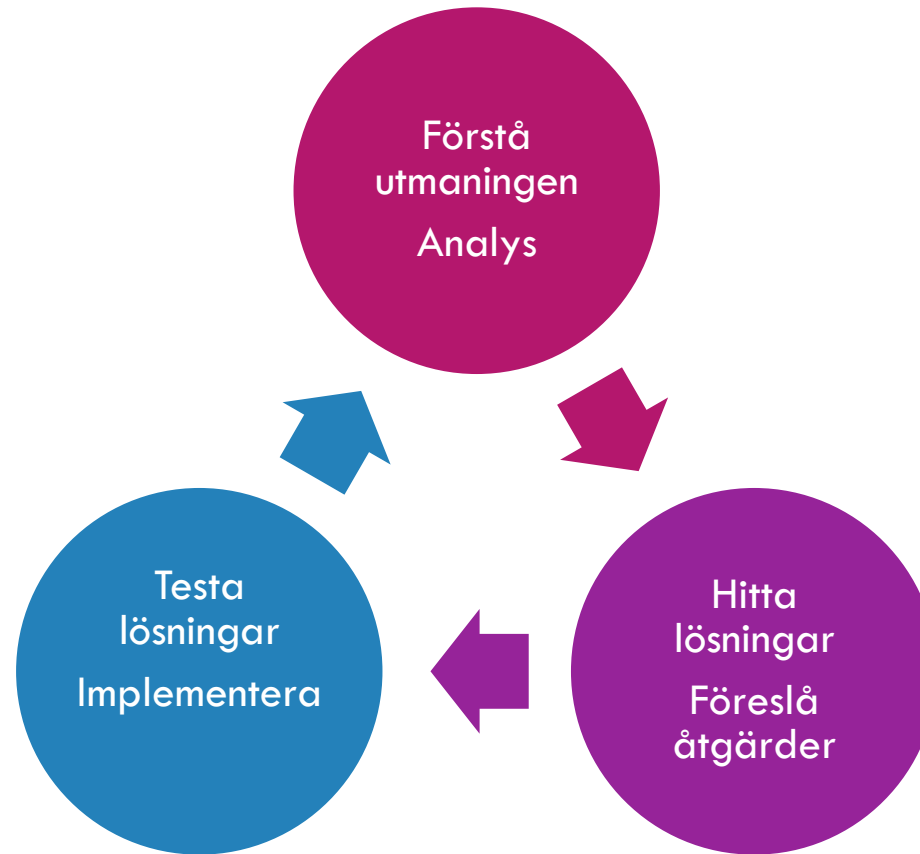

OM PEDALISTA

- ❖ ARBETAR FÖR ATT
TILLGÄNGLIGGÖRA CYKLING –
OCH DÄRMED STADEN – FÖR FLER
- ❖ FOKUSERAR PÅ GRUPPER SOM
VANLIGTVIS INTE CYKLAR
- ❖ GENUS OCH INTERSEKTIONALITET

HUR FÅR VI FLER ATT CYKLA?

EN VERKTYGSLÅDA FÖR CYKLING OCH MÅNGFALD

STREET SURVEYS

AKTÖRSDIALOGER

BIKE TALKS

CO-DESIGN
WORKSHOPS

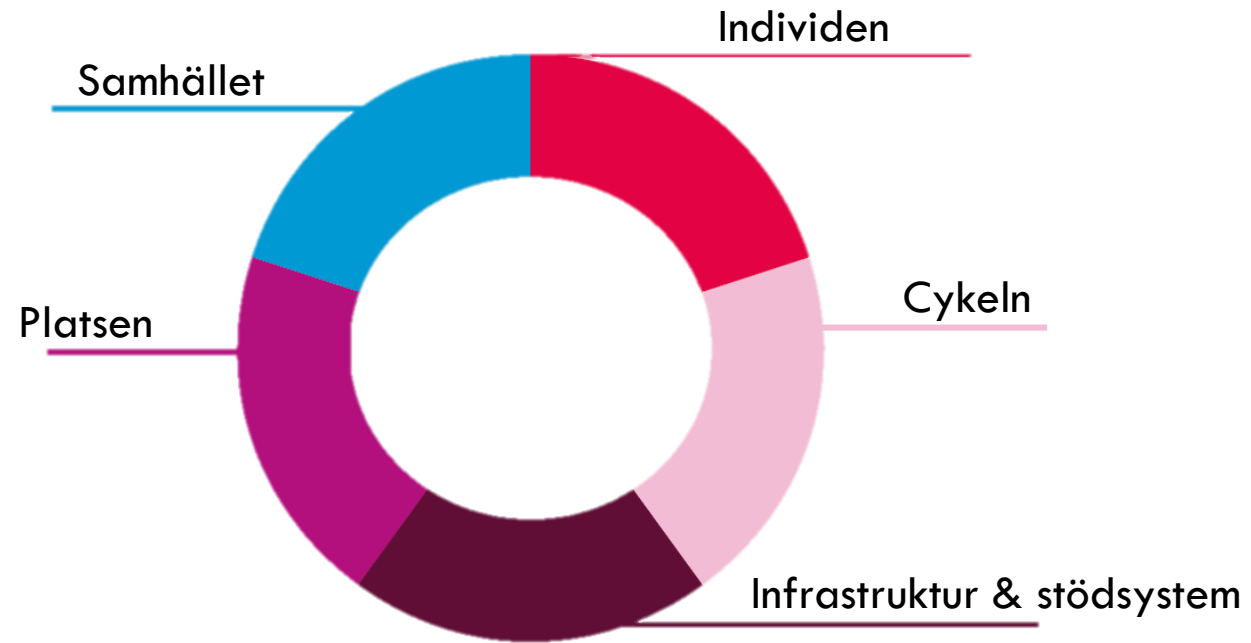

PLATSOBSERVATIONER

DRIVKRAFTER

FEM PERSPEKTIV PÅ HINDER

”JAG CYKLAR INTE EFTERSOM...” (KVINNOR)

Orkar inte Vädret
För långt Barn
Har ingen cykel
Rädsla Går hellre
Har bil Kan inte cykla
Tidsbrist

”JAG CYKLAR INTE EFTERSOM...” (MÄN)

A word cloud of reasons for not cycling, with the most prominent phrase being "Har ingen cykel". Other reasons include "Orkar inte", "Skada", "Tidsbrist", "Vädret", "Har bil", "Lathet", "För nära", "För långt", "Åldern", "Stöldrisken", and "Cykeln är trasig".

Orkar inte
Har ingen cykel
Åldern
Stöldrisken
Lathet
Skada För nära
Cykeln är trasig
Har bil Tidsbrist
För långt
Vädret

JAG CYKLAR INTE EFTERSOM...

- ❖ Aha, finns det trehjuling för vuxna?
- ❖ Varför köpa cykel i dag om den blir stulen imorgon?
- ❖ Mörker i Rydsskogen så det känns läskigt
- ❖ Cykling är för barn!
- ❖ Det är studenterna som cyklar

"KAN DU CYKLA?" 35+ ÅR

Kvinnor

JA 55 %

NEJ 45 %

Män

JA 95 %

NEJ 5 %

INTRESSANTA MÅLGRUPPER

HITTA LÖSNINGAR TILLSAMMANS

LÖSNINGAR

CYKLING & MÅNGFALD

Så når vi nya grupper

PEDALISTA

Tack!

Jennie Björstad
jennie.bjorstad@livingcities.se

www.pedalista.se
www.livingcities.se

310
0R